

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра оториноларингології з офтальмологією

«УЗГОДЖЕНО»

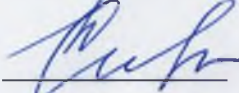
Гарант освітньо-професійної
програми «Педіатрія»

 Тетяна КРЮЧКО

“ 31 ” 08 2022 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради
стоматологічного факультету

 Алла СИДОРОВА

Протокол від 31.08 2022 № 1

СИЛАБУС

Офтальмологія з особливостями дитячого віку

(назва навчальної дисципліни)

Обов'язкова навчальна дисципліна

(навчальна дисципліна обов'язкова/ вибіркова)

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність

другий (магістерський) рівень вищої освіти
22 «Охорона здоров'я»
228 «Педіатрія»

кваліфікація освітня

магістр педіатрії

кваліфікація професійна

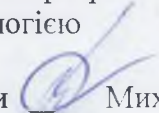
Лікар

освітньо-професійної програма
форма навчання
курс та семестр вивчення навчальної
дисципліни

«Педіатрія»
денна
4 курс, VIII семестр

Ухвалено

на засіданні кафедри оториноларингології
з офтальмологією

зав. кафедри Михайло БЕЗЕГА
(підпис)

Протокол від 26 серпня 2022 № 1

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ **Офтальмологія з особливостями дитячого віку**

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Безкоровайна Ірина Миколаївна д.мед.н.,професор Ряднова Віта Вікторівна,к.мед.н,доцент Олефір Ірина Сергіївна.к.мед.н. асистент
Профайл викладача (викладачів)	https://otorhin-ophthalm.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532)656980
E-mail:	ophthalmology.poltava@gmail.com
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://www.pdmu.edu.ua/fakultets/stomat/kafedry/otorun-oftalm/ophthalmology

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин **3/90** із них:

Лекції (год.) **6**

Практичні заняття (год.) **34**

Самостійна робота (год). **50**

Вид контролю **ПКК**

Політика навчальної дисципліни

Важливою умовою успішного навчального процесу є особисте дотримання кожним здобувачом університету правил поведінки прийнятих в університеті та в суспільстві. Здобувач університету, як майбутній лікар, повинен мати високий рівень культури поведінки, поводити себе гідно, тактовно, зберігати витримку і самоконтроль. Здобувач повинен вчасно приходити на заняття без запізнь, повинен бути одягнений у відповідну медичну форму (білий халат або хірургічний костюм, змінне взуття та зберігати витримку і самоконтроль. Здобувач повинен вчасно приходити на заняття без запізнь, повинен бути одягнений у відповідну медичну форму

(білий халат або хірургічний костюм, змінне взуття та медична шапочка). Здобувач не повинен порушувати графік навчального процесу, приходити на заняття з конспектом і підготовленим по темі заняття, не допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних на те причин. Здобувач, який допустив пропуски занять без поважної на те причини, зобов'язаний у триденний термін після виходу на заняття звернутися в деканат із заявою на ім'я декана про дозвіл на відпрацювання. Протягом заняття здобувач не повинен виходити з аудиторії без дозволу викладача; користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача, займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших здобувачів та заважати викладачу.

При організації освітнього процесу в ПДМУ студенти та викладачі діють відповідно до положень: Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті», «Положення про організацію освітнього процесу Полтавському державному медичному університеті», «Положення про організацію і методика оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти», Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті, Положення про дистанційну форму навчання у Полтавському державному медичному університеті.

Для детального ознайомлення з положеннями можна за посиланням: <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>).

Опис навчальної дисципліни

Офтальмологія з особливостями дитячого віку – це галузь медичних знань, клінічна дисципліна, яка вивчає анатомію, фізіологію та патологію органа зору і суміжних з ними ділянок. Важливість і необхідність її викладання при підготовці лікарів обумовлена тим, що захворювання органа зору стоять на одному з перших місць серед хвороб людини. Орган зору зв'язаний багатьма анатомічними і фізіологічними механізмами як з організмом у цілому, так і з окремими його органами і системами. Тому він часто втягується в загальні захворювання організму або першим реагує на них функціональними чи морфологічними змінами. По суті, уся патологія органа зору (за винятком травм, окремих екзогенних запалень повік, кон'юнктиви і рогівки) є проявом загальних або системних захворювань. Тому знання офтальмологічних симптомів при різних загальних захворюваннях необхідні лікарям всіх спеціальностей для діагностики, оцінки стадії, динаміки, визначення прогнозу основного захворювання.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни «Офтальмологія з особливостями дитячого віку»

Пререквізити базується на знаннях отриманих з:

- медичної і біологічної фізики: трактування загальних фізичних та біофізичних закономірностей, що лежать в основі життєдіяльності людини; пояснювання основи діагностичних і фізіотерапевтичних (лікувальних) методів, що застосовуються в медичній апаратурі;

- анатомії людини з особливостями дитячого віку: визначати топографо-анатомічні взаємовідносини органів і систем людини; інтерпретувати статеві, вікові та індивідуальні особливості будови організму людини;

- гістології, цитології, ембріології: з особливостями дитячого віку трактувати мікроскопічну будову різних органів людини, в різні вікові періоди, а також в умовах фізіологічної та репаративної регенерації;

- фізіології з особливостями дитячого віку: аналізувати стан сенсорних процесів у забезпеченні життєдіяльності людини; пояснювати фізіологічні основи методів дослідження функцій організму та органу зору;

- мікробіології, вірусології та імунології: інтерпретувати біологічні властивості патогенних та непатогенних мікроорганізмів, вірусів та закономірностей їх взаємодії з макроорганізмом, з популяцією людини і зовнішнім середовищем; трактувати основні механізми формування імунної відповіді організму людини.

Постреквізити вивчення дисципліни «Офтальмологія» закладає основи вивчення студентами:

- інфекційних хвороб: виявляти основні клінічні симптоми, що формують характерний синдром найбільш поширених інфекційних хвороб, інтерпретувати причини виникнення і закономірності розвитку епідемічного процесу, основні нормативні документи в галузі епідеміології..

- внутрішньої медицини, в тому числі ендокринології з особливостями дитячого віку: проводити обстеження хворих, ставити попередній діагноз, диференційний діагноз, визначати методи лікування хворих з ревматизмом, ревматоїдним артритом, гіпертонічною хворобою, хворобами крові, ендокринною патологією та ін.

- внутрішньої медицини, в тому числі професійні хвороби, клінічна фармакологія: проводити обстеження хворого, ставити попередній діагноз та визначати тактику ведення хворих на найбільш розповсюджені професійні захворювання.

- онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку.: визначати тактику обстеження і ведення пацієнтів з підозрою на злоякісну пухлину.

Мета навчальної дисципліни:

- метою вивчення навчальної дисципліни є оволодіння етико-деонтологічними основами охорони зору людей різного віку. На основі вивчення вікової анатомії, фізіології органу зору, етіології, патогенезу захворювань, класифікацій, особливостей клінічної картини, опанування студентами необхідних знань та вмінь, дій, цільових завдань, навичок, які відповідають кінцевим цілям вивчення навчальної дисципліни відповідно до ОПП.

Завдання навчальної дисципліни:

- основними завданнями вивчення дисципліни є закладення теоретичних основ офтальмології як науки (термінологія, методи дослідження, загальні клінічні симптоми основних захворювань ока, принципи діагностики та лікування, профілактики захворюваності) та відпрацювання практичних навичок з дослідження, з методів надання невідкладної допомоги.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна «Офтальмологія». Згідно з вимогами проекту Стандарту дисципліна «Офтальмологія» забезпечує набуття студентами компетентностей:

- **інтегральна:** Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Медицина» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- **загальні:**

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
7. Здатність працювати в команді.
8. Навички міжособистісної взаємодії.
9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
10. Здатність спілкуватись іноземною мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.
11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і

технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

- **спеціальні:**

1. Навички опитування та клінічного обстеження дітей різних 9 предметні) компетентності вікових груп.

2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних, інструментальних досліджень та оцінки їх результатів з урахуванням вікових нормативних показників.

3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання. 4. Здатність до визначення необхідного режиму навчання, праці, відпочинку здорових дітей та при лікуванні захворювань.

5. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.

6. Здатність до діагностування невідкладних станів в дорослій та дитячій популяції.

7. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги дорослим та дітям.

8. Навички надання екстреної медичної допомоги.

9. Навички виконання медичних маніпуляцій

10. Здатність до ведення медичної документації.

11. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції. і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.

12. Наслідування принципів дотримання фахової та академічної доброчесності з усвідомленням відповідальності за достовірність представлених наукових результатів.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна Офтальмологія з особливостями дитячого віку

1. Знати будову, особливості функціонування окремих органів і систем та організму дитини в цілому в нормі, при розвитку патологічних процесів, захворювань; вміти використовувати набуті знання в подальшому навчанні та у практичній діяльності лікаря-педіатра.

2. Збирати дані про скарги педіатричного пацієнта, анамнез життя і захворювання, спадковий анамнез за умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу або вдома у хворого, використовуючи знання про вікові особливості періодів дитячого віку, за стандартною схемою опитування та обстеження хворого.

3. Призначати й аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні). Оцінювати інформацію з метою проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2), використовуючи знання про дитину, її органи й системи, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4).

4. Оцінювати інформацію щодо діагнозу в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу, застосовуючи стандартну процедуру, використовуючи знання про дитину, її органи та системи, анатомо-фізіологічні та вікові особливості на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4).

5. Виділяти та фіксувати провідний клінічний симптом або синдром (за списком 1); встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання (за списком 2).

6. Визначати необхідний режим навчання, праці та відпочинку здорових дітей і при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах.

7. Визначати необхідне відповідне до віку харчування здорових дітей та лікувальне харчування хворих на захворювання (за списком 2), у тому числі, дитині 1-го року життя зі спеціальними потребами.

8. Визначати характер (консервативне, оперативне) та принципи лікування хворих при захворюваннях (за списком 2).

9. Виділяти невідкладний стан потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану дитини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, в закладі охорони здоров'я), у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації, у польових умовах, в умовах нестачі інформації й обмеженого часу, використовуючи стандартні методики фізикального обстеження та можливого анамнезу, знання про дитину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

10. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги на підставі провідного клінічного синдрому (тяжкості стану) та діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.

11. Надавати екстрену медичну допомогу на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) та діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми.

12. Організувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення та військовослужбовців в умовах надзвичайної ситуації, в т.ч. у польових умовах, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.

13. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувальної установи, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта, використовуючи знання про дитину, її органи та системи, анатомо-фізіологічні та вікові особливості, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.

14. Оцінювати загальний стан вагітної, роділлі та породіллі в умовах закладу охорони здоров'я на підставі анамнестичних даних, загального

огляду, бімануального, зовнішнього та внутрішнього акушерського обстеження. Визначати перинатальні фактори ризику, тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Володіти навичками консультування з питань планування сім'ї, підбору метода контрацепції, пренатальної діагностики спадкової патології, медико-генетичного консультування.

15. Здійснювати три етапи диспансеризації закріпленого контингенту населення, формувати групи диспансерного нагляду, організовувати лікувально-оздоровчі заходи диференційовано від групи диспансеризації. Здійснювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів. Організовувати проведення серед закріпленого контингенту населення (дітей, підлітків та дорослих) заходів вторинної та третинної профілактики.

16. Планувати заходи для запобігання розповсюдження інфекційних хвороб (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу на підставі результатів епідеміологічного обстеження осередків інфекційних хвороб, епідеміологічного аналізу, використовуючи існуючі профілактичні та протиепідемічні методи. Виявляти групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику та здійснювати епідеміологічний аналіз інфекційної захворюваності населення.

17. Визначати тактику обстеження та вторинної профілактики хворих, що підлягають диспансерному нагляду; визначати тактику обстеження та первинної профілактики здорових осіб, що підлягають диспансерному нагляду; розраховувати та призначати необхідні продукти харчування дітям першого року життя.

18. Визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг.

19. Готувати річний звіт про особисту виробничу діяльність, використовуючи офіційні облікові документи, за узагальненою формою в електронній та паперовій формах; вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення (історію розвитку дитини, контрольну карту диспансерного спостереження, карту амбулаторного/стаціонарного хворого, історію хвороби, індивідуальну карту ведення вагітної, обмінну карту, історію пологів, санаторно-курортну карту, листок непрацездатності, документацію для МСЕК тощо), використовуючи стандартну технологію, на підставі нормативних документів.

20. Проводити скринінг щодо виявлення найважливіших неінфекційних захворювань; оцінювати в динаміці та при співставленні з середньо статичними даними показники захворюваності, в тому числі хронічними неінфекційними захворюваннями, інвалідності, смертності, інтегральні показники здоров'я. Виявляти фактори ризику виникнення та перебігу захворювань, формувати групи ризику населення. Вміти знаходити, отримувати та аналізувати необхідну інформацію в залежності від її типу.

21. Визначати негативні фактори навколишнього середовища на підставі даних санітарнопрофілактичної установи шляхом співставлення з існуючими нормативами та стандартами. Аналізувати стан здоров'я певного контингенту на підставі офіційних даних шляхом співставлення з середньостатистичними показниками. Визначати наявність зв'язку між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту та розробляти профілактичні заходи на підставі триманих даних. Здійснювати аналіз захворюваності дитячого населення, виявляючи групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику, в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу, використовуючи статистичні та лабораторні методи. Проводити оцінку впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.

22. Досліджувати обсяги та результативність діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я в динаміці та при співставленні їх з середньо статичними і кращими всфері діяльності. Проводити відбір та використовувати уніфіковані клінічні протоколи щодо надання медичної допомоги, що розроблені на засадах доказової медицини. Приймати участь у розробці локальних протоколів надання медичної допомоги. Проводити контроль якості медичного обслуговування на основі статистичних даних, експертного оцінювання та даних соціологічних досліджень з використанням індикаторів структури, процесу та результатів діяльності. Оцінювати собівартість медичних послуг; обґрунтовувати вибір адекватного методу фінансування (оплати) та вибір раціональних форм організації надання медичних послуг.

23. Організовувати роботу медичного персоналу в команді, підрозділі, закладі. Взаємодіяти з колегами у своєму закладі та в інших закладах охорони здоров'я, підлеглим та керівниками; організовувати взаємодію з організаціями та установами поза сектором охорони здоров'я; формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів. Застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб дитячого населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

24. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату

аналізу певних суспільних та особистих потреб.

25. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

26. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загально-освітній культурний рівень.

27. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

28. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі

діяльності.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

- **знати:**
- загальні питання організації офтальмологічної допомоги;
- причини розвитку патологічних процесів;
- особливості клінічної симптоматики основних захворювань орган зору;
- тактику невідкладної допомоги та сучасні принципи лікування хворих з різною патологією.
- **вміти:**
- поставити попередній діагноз поширених очних захворювань та ушкоджень;
- надати першу лікарську допомогу;
- прийняти рішення щодо наступної лікарської допомоги;
- висвітлити зв'язок патологічного процесу в організмі хворого із захворюванням зору, і визначити і надати лікарські пропозиції;

Тематичний план лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1 Офтальмологія з особливостями дитячого віку.		
1	<p>Діагностика та невідкладна допомога, профілактика запалення повік, слезових органів та орбіти (ячмінь, абсцес повік, дакріоцистит, періостит, флегмона орбіти). Діагностика запалення кон'юнктиви та оболонки ока («червоне око» - кон'юнктивіти, кератити, іридоцикліти, увеїти, ретиніт, енд офтальміт, пан офтальміт). Діагностика та лікування. Профілактика. Особливості перебігу в дитячому віці.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Анатомо-фізіологічні особливості будови, кон'юнктиви, рогівки, судинної оболонки.➤ Методи дослідження повік, слізних органів, орбіти кон'юнктиви, рогівки, судинної оболонки.➤ Запальні захворювання повік: ячмінь, холязіон, блефарит. Клініка, діагностика, лікування.➤ Запальні захворювання сізних органів: дакріоцистит, дакріоденіт. Методи лікування у новонароджених та дорослих.➤ Переостит та флегмона орбіти б клініка, діагностика, лікування.➤ Запальні захворювання кон'юнктиви:	2

	<p>кон'юнктивіти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Запальні захворювання рогівки: кератити. Етіологія, клініка, діагностика, лікування. ➤ Запальні захворювання судинної оболонки: передній та задній увеїт, панофтальміт. Етіологія, клініка, діагностика, лікування. ➤ Ендофтальміт. Діагностика, лікування, профілактика. 	
2	<p>Поступове зниження зору (1): Пресбіопія. Катаракта: природжена, набута (травматична, ускладнена, вторинна, стареча). Глаукоми. Діагностика, лікування, профілактика.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Анатомо-фізіологічні особливості будови кришталика, зорового нерва, дренажної системи ока, сітківки. ➤ Методи дослідження кришталика, зорового нерва, дренажної системи ока, сітківки. ➤ Пресбіопія. Клініка. Корекція. ➤ Катаракта вроджена та набута. Етіологія, клініка, діагностика, лікування. ➤ Глаукома: діагностика, лікування, профілактика. ➤ Дистрофії жовтої плями. Етіологія, клініка, діагностика, лікування. ➤ Атрофія зорового нерва. 	2
3	<p>Ушкодження органу зору та додаткового апарата ока. Невідкладна допомога. Профілактика, диспансеризація.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Класифікація пошкоджень органу зору. ➤ Механічні травми ока та його придатків. Клініка, діагностика, лікування. ➤ Невідкладна допомога при контузії органу зору. ➤ Проникаючі поранення ока, Клініка, діагностика, лікування. ➤ Невідкладна допомога при пораненнях органу зору. ➤ Опіки. Класифікація, клініка, діагностика, лікування. ➤ Невідкладна допомога при опіках органу зору. ➤ Профілактика очного травматизму. 	2
	Разом	6

Тематичний план практичних занять (за модулями і змістовими модулями)

Модуль 1 Офтальмологія з особливостями дитячого віку.

Змістовий модуль 1 . Анатомо-функціональні особливості органа зору.		
№	Тема	Кількість годин
1	Анатомо-топографічні особливості органа зору в дитячому віці . Функції органу зору. 1. Анатомія сітківки та зорових шляхів. 2. Вивчення нормальної гостроти зору. 3. Методи вивчення центрального зору. 4. Теорії колірного зору. 5. Методи визначення колірного зору, види порушення кольоровідчуття. 6. Поняття поля зору та види порушення периферичного зору 7. Методи визначення поля зору, нормальні межі на білий та хроматичний кольори. 8. Поняття світловідчуття, теорія світлосприйняття. 9. Визначення і види адаптації. 10. Методи визначення темної адаптації, види порушення та їх лікування.	2
2	Рефракція 1. Поняття рефракції. Фізична рефракція. 2. Одиниці вимірювання сили оптичних лінз. 3. Характеристика різних видів клінічної рефракції. 4. Хід промінів в еметропічному очі. 5. Хід промінів в міопічному очі, принципи корекції. 6. Хід промінів в гіперметропічному очі, принципи корекції. 7. Методи визначення рефракції (суб'єктивний та об'єктивний). 8. Астигматизм, принципи корекції. 9. Поняття анізетропії, принципи корекції.	2
3	Акомодація 1. Поняття механізму акомодації. 2. Характеристика пресбіопії. 3. Методи корекції пресбіопії.	2
4	Бінокулярний зір. Косоокість. 1. Головні умови бінокулярного зору. Значення бінокулярного зору у виборі професії. 2. Співдружна косоокість, діагностика, види. 3. Прихована косоокість, клініка, діагностика.	2

	<p>4. Уявна косоокість, клініка діагностика.</p> <p>5. Принципи лікування співдружньої косокості.</p> <p>6. Паралітична косоокість, її ознаки, диференційна діагностика, методи лікування</p>	
Змістовий модуль 2. Запальні та дистрофічні захворювання органа зору.		
5	<p>Захворювання повік та орбіти</p> <p>1.Анатомо-фізіологічні особливості будови повік.</p> <p>2.Методи дослідження повік (простий виворіт, огляд края повік).</p> <p>3.Запальні захворювання края повік, методи лікування.</p> <p>4. Алергічні захворювання повік.</p> <p>5.Дистрофічні захворювання повік.</p> <p>6.Захворювання нервово-м'язового апарату.</p> <p>7.Анатомо-фізіологічні особливості будови орбіти.</p> <p>8. Методи дослідження захворювань орбіти.</p> <p>9.Клініка, діагностика і принципи лікування захворювань орбіти.</p>	2
6	<p>Захворювання слізних органів</p> <p>1. Анатомо-фізіологічні особливості будови слізного апарату.</p> <p>2. Методи дослідження слізного апарату, кольорові проби.</p> <p>3.Клініка, діагностика і лікування гострого і хронічного дакриоцистита.</p> <p>4.Особливості лікування дакриоцистита новонароджених.</p> <p>5. Дакриоаденіт: клініка, діагностика, лікування.</p>	2
7	<p>Захворювання кон'юнктиви.</p> <p>1.Анатомо-фізіологічні особливості будови кон'юнктиви.</p> <p>2. Назвіть методи дослідження кон'юнктиви.</p> <p>3.Опишіть, як взяти мазок з кон'юнктивальної порожнини.</p> <p>4. Описати, як зробити аналіз мікрофлори.</p> <p>5. Симптоматика кон'юнктивіту Коха - Уікса.</p> <p>6. Різновиди вірусних кон'юнктивітів.</p> <p>7. Клініка діпlobацилярного кон'юнктивіту Моракса - Аксенфельда.</p> <p>8. Етіологія, патогенез і клініка трахоми і її класифікація.</p> <p>9. Ускладнення трахоми.</p>	2

	<p>10. Етіологія, патогенез і клініка паратрахоми.</p> <p>11. Клініка весняного кон'юнктивіту.</p> <p>12.Клініка і патогенез туберкульозного і алергічного кон'юнктивіту.</p> <p>13.Дистрофічні зміни кон'юнктиви (птеригіум, пінгвекула).</p> <p>14. Доброякісні та злоякісні новоутворення кон'юнктиви.</p> <p>15.Зміни кон'юнктиви в разі запальних захворювань.</p>	
8	<p>Захворювання рогівки, склери.</p> <p>1.Анатомо-фізіологічні особливості будови рогівки і склери</p> <p>2. Методи дослідження рогівки і склери</p> <p>3. Описати, як перевірити чутливість рогівки</p> <p>4. Описати корнеальний синдром</p> <p>5. Різновиди аномалії рогівки за формою і величиною</p> <p>6. Кератити екзогенної етіології</p> <p>7. Кератити ендогенної етіології</p> <p>8. Етіологія, патогенез і клініка повзучої виразки рогівки</p> <p>9. Ускладнення повзучої виразки рогівки</p> <p>10. Етіологія, патогенез кератомікозів</p> <p>11. Описати етіологію і патогенез сифілітичного паренхіматозного кератиту</p> <p>12.Етіологія та патогенез туберкульозно- алергічних кератитів. Клініка, діагностика, лікування</p> <p>13.Етіопатогенез нейропаралітичною кератиту</p> <p>14.Клініка первинних герпетичних кератитів. Перебіг. Лікування.</p> <p>15.Авітамінозні кератити. Клініка. Перебіг. Лікування. Профілактика.</p> <p>16. Первинні дистрофії рогівки. Дегенерація Гренува, плямиста дистрофія Фера, решітчаста дистрофія Диммерами, Мессман, Франсуа, дегенерація Шнідера.</p> <p>17.Анатомо-фізіологічні особливості будови склери</p> <p>18. Методи дослідження склери</p> <p>19.Етіопатогенез склеритів, епісклеритів.</p>	2
9	<p>Захворювання кришталика.</p> <p>1. Анатомо-фізіологічні особливості кришталика.</p> <p>2. Участь кришталика в акомодациї.</p> <p>3. Методи дослідження кришталика і склоподібного тіла.</p> <p>4. Класифікація захворювань кришталика.</p>	2

	<p>5.Класифікація катаракт. Стадії розвитку вікової катаракти.</p> <p>6.Основні клінічні симптоми та лікування вікової катаракти.</p> <p>7. Афакия: ознаки, способи корекції.</p> <p>8.Вроджена патологія кришталика. Тактика офтальмолога при вродженій катаракті.</p> <p>9. Патологія склоподібного тіла.</p> <p>10.Гемофтальм: клініка, діагностика, лікування ностику. Сучасні методи лікування.</p>	
10	<p>Захворювання судинної оболонки.</p> <p>1.Анатомо-фізіологічні особливості будови судинного тракту.</p> <p>2. Методи дослідження судинного тракту.</p> <p>3.Клінічні ознаки фібринозного та серозного іридоцикліту.43. Ускладнення і наслідки іридоциклітів.</p> <p>5. Лікування іридоциклітів.</p> <p>6. Клінічна характеристика хоріоїдитів, їх лікування та наслідки.</p>	2
11	<p>Захворювання сітківки. Невідкладні стани в офтальмології (гостра непрохідність центральної вени сітківки та її гілок, емболія центральної артерії сітківки, відшарування сітківки, флегмона орбіти, ретинопатія передчасно народжених дітей).</p> <p>1.Анатомо-фізіологічні особливості будови сітківки.</p> <p>2. Методи дослідження сітківки.</p> <p>3. Класифікація захворювань сітківки.</p> <p>4. Гостра непрохідність центральної вени і артерії сітківки.клініка,діагностика, лікування.</p> <p>5.Відшарування сітківки. Етіологія, патогенез, лікування.</p> <p>6. Пігментна дистрофія сітківки: причини, клінічні ознаки, діагностика, лікування.</p> <p>7. Флегмона орбіти: клініка, діагностика, лікування.</p> <p>8.Клініка, діагностика, методи лікування ретинопатії передчасно народжених дітей.</p>	2
12	<p>Захворювання зорового нерва. Курація</p> <p>1.Анатомо-фізіологічні особливості будови зорового нерва.</p> <p>2. Методи дослідження зорового нерва.</p> <p>3. Класифікація захворювань зорового нерва.</p> <p>4. Клініка невриту зорового нерва.</p> <p>5.Первинні атрофії зорового нерва: етіологія,</p>	2

	<p>патогенез, клінічні ознаки, лікувальна тактика.</p> <p>6. Вторинна атрофія зорового нерва: етіологія, патогенез, диференційна діагностика із застійним диском зорового нерва.</p> <p>7. Етіологія, патогенез, офтальмоскопічна картина застійного диска зорового нерва, значення в діагностиці захворювань центральної нервової системи.</p> <p>8. Можливі наслідки застійного диска зорового нерва.</p> <p>9. Принципи лікування первинних і вторинних атрофій зорового нерва.</p> <p>10. Лікування часткової атрофії зорового нерва.</p>	
13	<p>Глаукоми.</p> <p>1. Анатомо-фізіологічні особливості будови кута передньої камери ока.</p> <p>2. Механізм регуляції ВОТ.</p> <p>3. Методи дослідження ВОТ.</p> <p>4. Гоніоскопія, види кутів передньої камери.</p> <p>5. Класифікація глаукоми.</p> <p>6. Патогенез, клініка та лікування хворих з вродженою глаукомою.</p> <p>7. Етіологія первинної глаукоми.</p> <p>8. Класифікація первинної глаукоми, її розгорнута характеристика.</p> <p>9. Обсяг необхідних досліджень у хворих на глаукому.</p> <p>10. Принципи консервативної терапії глаукоми.</p>	2
14	<p>Глаукоми.</p> <p>1. Клініка гострого нападу глаукоми, невідкладна допомога.</p> <p>2. Методи хірургічного лікування хворих на глаукому.</p> <p>3. Профілактика виникнення глаукоми.</p> <p>4. Вторинні глаукоми.</p>	2
<p>Змістовий модуль 3. Ушкодження органу зору. Невідкладні стани в офтальмології.</p>		
15	<p>Ушкодження органу зору. Невідкладна допомога.</p> <p>1. Класифікація поранень органу зору.</p> <p>2. Клінічна характеристика контузій, лікування.</p> <p>3. Класифікація опіків за ступенем тяжкості.</p> <p>4. Перша допомога при опіках різного походження.</p> <p>5. Можливості консервативної терапії і хірургічного</p>	2

	<p>лікування при опіках та їх наслідки.</p> <p>6. Класифікація та ознаки проникаючих поранень.</p> <p>7.Клінічна симптоматика ушкоджень переднього відділа ока.</p> <p>8. Клінічна симптоматика ушкоджень заднього відділа ока.</p> <p>9.Обсяг обстеження хворих з проникаючими пораненнями. Способи локалізації внутрішньоочних сторонніх тіл.</p> <p>10.Принципи хірургічної обробки ран очного яблука і придатків ока.</p> <p>11. Ускладнення проникаючих поранень.</p> <p>12.Сімпагофтальмія: клініка, лікування, заходи профілактики.</p>	
16	<p>Зміни органу зору при загальних захворюваннях</p> <p>1. Форми диска зорового нерва.</p> <p>2. Який в нормі калібр судин диска зорового нерва.</p> <p>3. Картина очного дна в нормі.</p> <p>4. Зміни органу зору при різних загальних захворюваннях.</p> <p>5. Зміни органу зору при новоутвореннях головного мозку.</p> <p>6. Пояснити термін «симптом окулярів».</p> <p>7. Зміни сітківки при цукровому діабеті.</p> <p>8. Характеристика набрякового екзофтальму і його лікування.</p> <p>9. Характерні зміни очного дна при хронічній мієломній лейкемії і лімфоїдній лейкемії.</p> <p>10. Характеристика, клініка і лікування токсоплазмоза.</p> <p>11. Клініка і лікування синдрому Бехчета.</p>	2
17	<p>Захист історії хвороби</p> <p>Підсумковий модульний контроль (контроль теоретичної підготовки-1, контроль практичної підготовки -1)</p>	2
	Разом	34

6. Самостійна робота

№ п / п	Тема	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок, написання історії хвороби з дисципліни	44

	«Офтальмологія з особливостями дитячого віку»	
2	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять: 1. Історія офтальмології - Історія розвитку офтальмології як науки - Офтальмологічні школи України. - Роль Одеської школи. 2. Експертиза в офтальмології - Основні клініко-функціональні характеристики органа зору, які необхідно враховувати при медико- соціальній експертизі. - Які показники зорових функцій (гострота зору та поле зору) відповідають групам інвалідності.	2
3.	Підготовка до ПМК	4
	Разом	50

Індивідуальні завдання

1. Підготовка наукових студентських робіт та доповіді на наукових студентських конференціях.
2. Участь у фахових студентських олімпіадах з дисципліни.
3. Пошук літератури та проведення спеціалізованих методів дослідження під час виконання науково- дослідних студентських робіт.

Перелік теритичних питань для підготовки студентів до підсумкового модульного контролю.

Модуль 1. Офтальмологія з особливостями дитячого віку

Змістовий модуль 1

1. Зоровий аналізатор, його значення у пізнанні зовнішнього світу.
2. Історія розвитку офтальмології. Засновники вітчизняної офтальмології. Київська школа офтальмології.
3. Досягнення сучасної офтальмології. Видатні офтальмологи: В.П.Філатов, Й. Меркулов, Н.О.Пучковська, М.Л.Краснов, М.М.Краснов, С.М.Федоров.
4. Поняття про абсолютну, професійну та громадську сліпоту. Головні причини сліпоти. Профілактика сліпоти у дорослих та дітей.

5. Сліпота. Показник сліпоти. Навчання та працевлаштування сліпих (УТОС).
6. Формування зорових образів. Роль кори головного мозку у акті зору. Теорії акту зору.
7. Рогівка. Її будова, кровопостачання, властивості та функції.
8. Райдужка. Її будова, кровопостачання, властивості та функції.
9. Війкове (ціліарне) тіло та хоріоїдея. Їх будова, функції.
10. М'язи райдужки, та війкового тіла. Сітківка, її будова, функції паличок та ковбочок.
11. Анатомія зорового нерву, особливості його будови та топографії.
12. Кришталик. Його функції, живлення, властивості.
13. Кровопостачання очного яблука.
14. Будова орбіти та її вміст.
15. М'язи повік. Їх функція та інервація.
16. Будова кон'юнктиви. Клінічні ознаки її нормального стану.
17. Анатомія слезових органів. Методи дослідження слезових шляхів.
18. Зовнішні м'язи ока. Їх інервація та функції.
19. Сутінковий зір, його порушення, методи дослідження.
20. Дослідження гостроти зору. Формула гостроти зору.
21. Принципи побудови таблиць для визначення гостроти зору. Кут зору.
22. Периферійний зір та його дослідження. Види порушень поля зору.
23. Кольоровідчуття, його порушення, методи дослідження. Теорії кольоровідчуття.
24. Основні елементи світозаломної системи ока. Поняття про діоптрію.
25. Види клінічної рефракції. Роль зовнішнього середовища в формуванні рефракції.
26. Методи визначення рефракції (об'єктивні та суб'єктивні).
27. Корекція аметропії у дітей.
28. Оптичні окулярні стекла та їх застосування. Контактні лінзи та їх застосування.
29. Об'єм та довжина акомодатії, її зв'язок з рефракцією. Найдальша та найближча точки ясного зору.
30. Акомодатія та її вікові зміни. Пресбіопія.
31. Гіперметропія, її клініка, діагностика та корекція.
32. Міопія, її клініка, причини розвитку.
33. Ускладнення короткозорості. Профілактика прогресування міопії.
34. Астигматизм, його види та корекція.

Змістовий модуль 2

35. Аномалії положення повік (ентропіон, ектропіон, птоз, лагофталм). Причини їх виникнення, клініка, методи лікування.
36. Запальні захворювання повік, ячмінь, халязіон. Клініка, лікування.

- 37.Блефарити, їх клініка та лікування
- 38.Хронічний дакріоцистит, його етіологія, клініка, лікування.
- 39.Флегмонозний дакріоцистит, клініка та лікування.
- 40.Дакріоцистит немовлят, клініка та лікування.
- 41.Запальні захворювання орбіти (остеопериостит, флегмона орбіти, тромбоз печеристої пазухи), клініка та лікування.
- 42.Методи дослідження переднього відрізка ока (фокальне, біфокальне освітлення, біомікроскопія).
- 43.Методи дослідження оптичних середовищ ока.
- 44.Клінічний перебіг та методи лікування гострих запалень слизової оболонки.
- 45.Клінічні вияви, етіологія та методи лікування хронічних кон'юнктивитів.
- 46.Гонобленорея немовлят та дорослих. Профілактика.
- 47.Аденовірусні кон'юнктивити. Їх клініка та лікування.
- 48.Дифтерія ока. Її клініка, діагностика, лікування.
- 49.Диференційна діагностика фолікулярних уражень кон'юнктиви (трахома, фолікулез, фолікулярний кон'юнктивіт).
- 50.Загальні принципи лікування трахоми.
- 51.Стадії трахоми, їх клініка. Суспільна та особиста профілактика трахоми.
- 52.Ускладнення трахоми з боку повік та рогівки.
- 53.Класифікація кератитів. Загальні принципи їх лікування.
- 54.Клініка та наслідки кератитів.
- 55.Повзуча виразка рогової оболонки.її клініка та лікування.
- 56.Паренхіматозний кератит. Його клініка та лікування.
- 57.Герпетичні кератити. Їх діагностика та лікування.
- 58.Серозний ірідоцикліт. Його клінічні особливості, перебіг, діагностика, лікування.
- 59.Клінічні ознаки фібринозного ірідоцикліту, етіологія, патогенез, методи лікування.
- 60.Ускладнення та наслідки ірідоциклітів.
- 61.Лікування ірідоциклітів. Засоби, які розширюють зіницю. Показання та протипоказання до їх застосування.
- 62.Шляхи відтоку внутрішньоочної рідини.
- 63.Динамічна класифікація глаукоми.
- 64.Методи ранньої діагностики глаукоми. Значення диспансерного обстеження хворих на глаукому.
- 65.Клінічні форми первинної глаукоми, лікування.
- 66.Діференційна діагностика первинної глаукоми та катаракти.
- 67.Гострий напад глаукоми, його клініка. Діференційна діагностика з ірідоциклітом.
- 68.Невідкладна допомога при гострому приступі глаукоми.
- 69.Вторинна глаукома,її причини, клініка, лікування.
- 70.Природжена глаукома,її причини, клініка і лікування.
- 71.Аномалії положення кришталика, діагностика, ускладнення, лікування.
- 72.Природжена катаракта. Клініка, діагностика, методи лікування.

73. Стадії розвитку старечої катаракти. Діагностика та лікування.
74. Діагностика та лікування консервативне початкової стадії старечої катаракти.
75. Травматична катаракта. Особливості її перебігу, ускладнення, хірургічне лікування.
76. Ускладнена катаракта, її причини, клініка, лікування.
77. Вторинна катаракта, її клініка, причини виникнення, хірургічне лікування.
78. Афекія, її ознаки, корекція.

Змістовий модуль 3

79. Головні умови бінокулярного зору. Значення бінокулярного зору у виборі професії.
80. Співдружнє косоокість, діагностика, види.
81. Прихована косоокість, клініка, діагностика.
82. Уявна косоокість, клініка, діагностика.
83. Принципи лікування співдружньої косоокості.
84. Паралітична косоокість, її ознаки, диференційна діагностика, методи лікування.
85. Ознаки проникаючих поранень очного яблука. Невідкладна допомога при них.
86. Проникаючі поранення очей, ускладнені наявністю стороннього тіла. Методи локалізації стороннього тіла в оці.
87. Принципи видалення внутрішньоочних сторонніх тіл при проникаючих пораненнях очей.
88. Ускладнення проникаючих поранень.
89. Симпатичне запалення, його клініка, профілактика, лікування.
90. Контузії очного яблука. Їх прояви та лікування.
91. Сторонні тіла рогівки та невідкладна допомога при них.
92. Електроофтальмія, її клінічні прояви та перша допомога.
93. Ендоефтальміт та панофтальміт. Їх клініка, причини, лікування.
94. Хімічні опіки очей, клініка, невідкладна допомога.
95. Термічні опіки очей, клініка, невідкладна допомога.
96. Внутрішньоочні пухлини, клінічний перебіг, лікування.
97. Військова лікарська експертиза при захворюванні очей.
98. Виявлення агравації та симуляції. Контрольні методи виявлення гостроти зору.
100. Встановлення групи інвалідності внаслідок порушення зору.
101. Офтальмоскопія, її види.
102. Картина нормального очного дна.
103. Клініка невриту зорового нерву. Причини, диференційна діагностика з застійним диском зорового нерву.
104. Офтальмоскопічна картина застійного диску зорового нерву. Значення його у діагностиці пухлин мозку.
105. Зміни очного дна при гіпертонічній хворобі

- 106.Зміни очного дна та цукровому діабеті.
- 107.Зміни очного дна при захворюваннях крові.
- 108.Зміни очного дна при СНІД.
- 109.Відшарування сітківки, етіологія, клініка, лікування.
- 110.Гострі порушення кровообігу сітківки. Причини, клініка, лікування.

Перелік практичних навичок для підсумкового модульного контролю

1. Визначати гостроту зору суб'єктивним методом.
2. Визначення клінічної рефракції суб'єктивним методом.
3. Визначення клінічної рефракції об'єктивним методом.
4. Визначати кольоровідчуття за допомогою поліхроматичних таблиць Рабкіна
5. Визначати поле зору контрольним методом та за допомогою дугового периметру.
6. Визначати темнову адаптацію орієнтовним методом.
- 7.Проба Кравкова – Пуркінє.
- 8.Огляд і виворот повік.
- 9.Дослідження рогівки методом бічного освітлення.
- 10.Обстежити чутливість рогівки.
- 11.Пальпаторно визначити чутливість війкового тіла.
- 12.Пальпаторно визначити внутрішньо очний тиск. Тонометр Маклакова.
- 13.Дослідження кришталика у прохідному світлі.
- 14.Визначення бінокулярного зору. Проба Соколова.
- 15.Кольорова сльозоносова та каналцеві проба.
- 16.Біомікроскопія.
17. Проба Ширмера.
- 18 Офтальмоскопія.

Надати невідкладну допомогу:

1. При гострому іридоцикліті.
2. При гострому кон'юнктивиті.
3. При сторонньому тілі кон'юнктиви, рогівки.
4. При гострому нападі глаукоми.
5. При проникаючому пораненні ока.
6. При хімічному та термічному опіках ока.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – Підсумковий модульний контроль (ПМК).

Система поточного та підсумкового оцінювання

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності студентів включають поточний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок студентів.

Контрольні заходи базуються на принципах: відповідності стандартам вищої освіти; використання стандартизованої та уніфікованої системи діагностики, спрямованої на застосування знань; визначеності критеріїв оцінювання; об'єктивності та прозорості технології контролю. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів:

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Оцінка успішності є інтегрованою (оцінюються всі види роботи здобувача вищої освіти, як при підготовці до заняття, так і під час заняття) за критеріями, які доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку вивчення відповідної дисципліни.

Оцінка виставляється викладачем у «Журнал обліку відвідування та успішності студентів» та синхронно в «Електронний журнал «ПДМУ» (далі ЕЖ) наприкінці заняття або після перевірки індивідуальних контрольних завдань (письмових робіт, розв'язування типових або ситуаційних задач і тестових завдань), але не пізніше 2 календарних днів після проведення заняття (у відповідності до «Положення про електронний журнал успішності»).

Вхідний контроль.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення дисципліни з метою визначення готовності здобувачів вищої освіти до її засвоєння. Контроль проводиться за допомогою тестових завдань.

Результати контролю аналізуються на кафедральних нарадах. За результатами вхідного контролю передбачаються організація індивідуальної роботи зі здобувачами вищої освіти, коригування робочих навчальних програм тощо.

Поточний контроль.

Поточний контроль проводиться науково-педагогічними (педагогічними) працівниками під час практичних занять. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та здобувачем вищої освіти у процесі навчання і формування навчальної мотивації здобувачів вищої освіти. Викладач обов'язково оцінює успішність кожного здобувача освіти на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих, узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Підсумковий контроль.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з навчальної дисципліни (або її частини) на підставі поточного контролю та виконаних індивідуальних завдань на останньому занятті.

Регламент проведення ПМК.

ПМК здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу модуля з дисципліни і проводиться на останньому занятті модуля. До ПМК допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків лекційних та практичних

занять, засвоїли теми винесені для самостійної роботи в межах модуля та виконали всі вимоги з навчальної дисципліни, які передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни (захист історії хвороби, позитивні оцінки зі змістовних модулів, отримали допуск до складання ПМК при проведенні тестового контролю). Для ПМК використовуються години, передбачені в робочій навчальній програмі. ПМК приймають науково-педагогічні працівники визначені завідувачем кафедри. З метою об'єктивного неупередженого оцінювання знань здобувачів вищої освіти залучаються до прийому ПМК науково – педагогічні працівники, кафедри, які не проводили практичні заняття в даних академічних групах у цієї категорії здобувачів освіти. Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність).

Питання (тестові завдання, ситуаційні задачі), які виносяться на ПМК, сформульовані таким чином, щоб еталонна відповідь здобувача вищої освіти на кожне орієнтовно тривала до 3-5 хвилин. Питання охоплюють найбільш значущі розділи робочої навчальної програми, які в достатній мірі висвітлені в літературних джерелах, рекомендованих як основні (базові) при вивченні дисципліни. З питань формуються екзаменаційні білети на ПМК, які затверджуються на засіданні кафедри. Загальна кількість питань (завдань, ситуаційних задач) в кожному білеті не повинна перевищувати трьох. Обов'язково на ПМК повинні бути винесені питання, з тем, які визначені на самостійне вивчення в межах модуля.

За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) результати оцінювання, отримані під час складання ПМК студенту за відповідь виставляється оцінка «незадовільно». Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля, з якого проводиться підсумковий контроль, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно (до додатку 1), при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами. Отримані бали за модуль науково-педагогічний працівник виставляє у «Відомість підсумкового модульного контролю» та індивідуальний навчальний план студента.

Інформація про здобувачів освіти, яким не зарахований ПМК, з точним зазначенням причини не зарахування також вноситься до «Відомості

підсумкового модульного контролю» та індивідуальні навчальні плани студентів. Причини не зарахування можуть бути наступні:

а) здобувач вищої освіти має невідпрацьовані пропуски занять і (або) лекцій, виробничої практики. Позначка «н/в» (не виконав) у колонці «бали за ПМК»;

б) здобувач вищої освіти відвідав усі заняття (практичні, семінарські, лекційні), але не набрав мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допускається до ПМК. Позначка «н/д» (не допущений) у колонці «бали за ПМК»;

в) здобувач вищої освіти відвідав усі заняття, та набрав кількість балів за поточну навчальну діяльність і був допущений до складання ПМК, але не з'явився на ПМК. Позначка «н/з» (не з'явився) у колонці «бали за ПМК».

Здобувач вищої освіти має право на складання та два перескладання ПМК. У виняткових випадках додаткове перескладання ПМК може бути проведено за персональним дозволом ректора або першого проректора з науково-педагогічної роботи.

Регламент перескладання ПМК.

Дозвіл на перескладання ПМК видається деканом факультету, директором інституту (або його заступником) у вигляді «Персональної відомості перескладання підсумкового контролю» який здобувач освіти отримує в деканаті під особистий підпис за пред'явленням індивідуального навчального плану та (за необхідністю) інформації з кафедри про ліквідацію заборгованості (відсутність «нб», середній бал успішності 3,0 і більше). При організованому перескладанні ПМК групою здобувачів вищої освіти використовується загальна відомість. Персональна відомість перескладання підсумкового модульного контролю (загальна відомість) заповнюється завідувачем кафедри або уповноваженою ним особою у двох примірниках, один з яких залишається на кафедрі, другий у день заповнення повертається в деканат завідувачем навчальної частини кафедри (відповідальним викладачем). Здобувач вищої освіти має право на перескладання ПМК, до закінчення вивчення відповідної дисципліни. Якщо здобувач вищої освіти не склав ПМК, з дисципліни, крім винесеного на семестровий контроль у вигляді екзамену, він не може бути допущеним до складання семестрового контролю з відповідної дисципліни. Нескладений ПМК з однієї дисципліни не є підставою для недопуску здобувача вищої освіти до складання підсумкового семестрового контролю з іншої дисципліни, за виключенням допуску до підсумкової атестації.

**Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти
Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за
ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінки**

Середній бал за поточну успішність (A)	Бали за поточну успішність з модуля (A*24)	Бали за ПМК з модуля (A*16)	Бали за модуль та/або екзамен (A*24+A*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50*	122	E	3 задовільно
3,05	73	50*	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130	D	
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140		
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160		

4,05	97	65	162	
4,1	98	66	164	
4,15	100	66	166	
4,2	101	67	168	
4,25	102	68	170	В
4,3	103	69	172	
4,35	104	70	174	
4,4	106	70	176	
4,45	107	71	178	
4,5	108	72	180	
4,55	109	73	182	А 5
4,6	110	74	184	Відмінно
4,65	112	74	186	
4,7	113	75	188	
4,75	114	76	190	
4,8	115	77	192	
4,85	116	78	194	
4,9	118	78	196	
4,95	119	79	198	
5	120	80	200	

Методи навчання.

При вивченні навчальної дисципліни «Офтальмологія з особливостями дитячого віку» використовуються наступні методи навчання:

Вербальні: лекції, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж

Наочні: ілюстрації, демонстрації

Практичні: виконання практичних робіт та розв'язання ситуаційних завдань для вироблення вмінь та навичок;

Самостійна робота студентів з осмислення й засвоєння нового матеріалу

Використання контрольно-навчальних комп'ютерних програм з дисципліни;

Активні методи навчання:

Тематичні дискусії;

Мозковий штурм;

Аналіз конкретних ситуацій (куйс-метод);

Презентації.

Форми та методи оцінювання.

Основними методами контролю знань при вивченні навчальної дисципліни «Офтальмологія з особливостями дитячого віку» є: усний контроль, письмовий, тестовий, програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки. Усне опитування полягає в постановці

перед здобувачем запитань за змістом навчального матеріалу, що виноситься для контролю, та оцінювання їх відповідей.

За допомогою письмового контролю науково-педагогічний працівник одночасно за певний проміжок часу перевіряє рівень знань, умінь та навичок усіх здобувачів академічної групи. Тестовий контроль використовують з метою актуалізації знань перед викладанням нової теми, виведенням підсумкових оцінок, на групових заняттях, на ПМК, а також перед практичними заняттями. Практична перевірка дає можливість оцінити наскільки здобувачі вищої освіти оволоділи необхідними уміннями та навичками, як вміють застосовувати отримані знання на практиці.

Метод самоконтролю передбачає усвідомлене регулювання здобувачем вищої освіти власної діяльності задля забезпечення результатів, відповідних до поставлених завдань.

Вхідний контроль знань проводиться у вигляді вирішення тестових завдань з дисциплін, які вивчалися здобувачами.

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, вирішення ситуаційних завдань, оцінки виконання маніпуляцій, письмового контролю, письмового тестування на практичних заняттях.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) проводиться на останньому занятті. Білет для ПМК включає 20 тестових завдань та 6 клінічних крокоподібних задач, які студенти вирішують в комп'ютерному класі за спеціально створеної програми та 2 практичних завдань з опанування основних навичок з дисципліни.

Методичне забезпечення

1. Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
2. Методичні розробки, тези, тексти, мультимедійні презентації лекцій з дисципліни;
3. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів під час підготовки до практичного заняття та на занятті.
4. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів над вивченням тем, винесених на самостійне опрацювання.
5. Тестові завдання для самоконтролю відповідно до тем практичних занять
6. Теоретичні питання та практичні завдання до контролю засвоєння змістових модулів;
7. Матеріали для підсумкового модульного контролю (екзаменаційні білети, що включають 20 тестових завдань, 8 клінічних задач та 2-а практичних завдання та критерії оцінювання).
8. Демонстраційні матеріали, інструкції до використання технічних засобів навчання (апаратура для засвоєння теоретичного матеріалу, навчальні фільми, відеоматеріали).

Рекомендована література

Базова (наявна у бібліотеці ПДМУ)

1. «Офтальмологія» підручник. За редакцією Г.Д.Жабоедова, Р.Л. Скрипник, К.:«Медицина»,2011.- 378с.
2. Терапевтична офтальмологія. Посібник з офтальмології. За редакцією Г.Д. Жабоедова, Кіреєв В.В.:«Здоров'я»,2013.- 343с.
3. Офтальмологія. І.М. Безкоровайна, В.В. Ряднова, Л.К. Воскресенська, Дивосвіт, 2012. – 244 с.
4. Офтальмологія. І.М. Безкоровайна, В.В. Ряднова, Л.К. Воскресенська, АСМІ, 2019. – 222 с.

Допоміжна

1. Алгоритми практичних навичок з «Офтальмології» для лікарів інтернів за фахом «Загальна практика – сімейна медицина» І.М. Безкоровайна, В.В. Ряднова, Л.К. Воскресенська. АСМІ, 2015. – 127 с.
2. Клінічна офтальмологія. М.В. Сидорова.Кольоровий атлас, - К.: Софія_А,2010.-192 с.:іл.

Інформаційні ресурси

<https://otorhin-ophthalm.pdmu.edu.ua/resources/ophthalm/pislyadiplomna-osvita>

www.pdmu.edu.ua

www.booksmed.com/oftalmologiya/

medlink.ucoz.ru/dir/66

www.booksgid.com › Профессии

padabum.com › Медицина

knigosite.org/library/books/10569

www.litlib.net/bk/29194

Розробники

доцент Віта Ряднова, професор Ірина

Безкоровайна, асистент Ірина Олефір